

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԳՆՈՒՄՆԵՐԻ ՀԵՏ ԿԱՊՎԱԾ ԲՈՂՈՔՆԵՐ ՔՆՆՈՂ ԱՆՁ

ք. Երևան

20.05.2022թ.

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ

ՀՀ գնումների հետ կապված բողոքներ քննող անձի թիվ ԱՑ-ՆԳ-2022/152

Հայաստանի Հանրապետության գնումների հետ կապված բողոքներ քննող անձը՝ ի դեմս Գրիգոր Ներսիսյանի, ուսումնասիրելով Հայաստանի Հանրապետության ֆինանսների նախարարության 25.04.2022թ. թիվ 26/26-1/7239-2022 գրությամբ «Շիրակֆուդ» ՍՊԸ-ին գնումների գործընթացին մասնակցելու իրավունք չունեցող մասնակիցների ցուցակում ներառելու նպատակով նախաձեռնված ընթացակարգով ներկայացված հիմքերը, պարզեցի հետևյալը.

1. ՀՀ ֆինանսների նախարարության կողմից ներկայացված փաստերը և պահանջը.

ՀՀ ֆինանսների նախարարությունը, «Չարենցավան համայնքի Բջնի գյուղի մսուր մանկապարտեզ» ՀՈԱԿ-ի 14.04.2022թ. թիվ 09 գրության հիման վրա, 25.04.2022թ. թիվ 26/26-1/7239-2022 գրությամբ նախաձեռնել է «Շիրակֆուդ» ՍՊԸ-ին (հետայսու՝ նաև՝ Ընկերություն) գնումների գործընթացին մասնակցելու իրավունք չունեցող մասնակիցների ցուցակում ներառելու ընթացակարգ:

2. «Շիրակֆուդ» ՍՊԸ-ի կողմից ներկայացված փաստարկները և դիրքորոշումը.

«Շիրակֆուդ» ՍՊԸ-ի կողմից ՀՀ գնումների հետ կապված բողոքներ քննող անձի սույն որոշումը կայացնելու օրվա դրությամբ գրավոր դիրքորոշում չի ներկայացվել:

«Շիրակֆուդ» ՍՊԸ-ն, պատշաճ ծանուցված լինելով ՍՅ-ՆԳ-2022/152 ընթացակարգի շրջանակներում 20.05.2022թ. ժամը 14:35-ին հրավիրված նիստի վերաբերյալ, չի ապահովել իր ներկայացուցչի մասնակցությունը:

3. «Չարենցավան համայնքի Բջնի գյուղի մսուր մանկապարտեզ» ՀՈԱԿ-ի կողմից կողմից ներկայացված փաստարկները և դիրքորոշումը.

«Չարենցավան համայնքի Բջնի գյուղի մսուր մանկապարտեզ» ՀՈԱԿ-ը (հետայսու նաև՝ Պատվիրատու) ՀՀ ֆինանսների նախարարությանն ուղղված 14.04.2022թ. թիվ 09 գրությամբ հայտնել է հետևյալը.

«Հայտնում ենք Ձեզ այն մասին, որ 2022 թվականի հունվարի 21-ին «Չարենցավան համայնքի Բջնի գյուղի մսուր մանկապարտեզ» ՀՈԱԿ-ը թղթային եղանակով սննդամթերքի ձեռքբերման նպատակով հայտարարել է «ՉՀ-ԲՄՀՈԱԿ-ԳՀԱՊՁԲ-2022/1» ծածկագրով գնանշման ընթացակարգ: Գնման ընթացակարգին մասնակցության հայտ է ներկայացրել նաև «Շիրակֆուդ» ՍՊԸ-ն:

Գնահատող հանձնաժողովը 2022թ. փետրվարի 25-ի թիվ 5 որոշմամբ «Շիրակֆուդ» ՍՊԸ-ին թիվ 14-րդ, 26-րդ, 37-րդ, 38-րդ, 42-րդ, 43-րդ, 47-րդ, 53-րդ և 76-րդ չափաբաժինների մասով հայտարարվել է ընտրված մասնակից և 2022 թվականի մարտի 23-ին գնահատող հանձնաժողովի քարտուղարի կողմից էլեկտրոնային փոստի միջոցով առաքվել է պայմանագիր կնքելու առաջարկ: «Շիրակֆուդ» ՍՊԸ-ն սահմանված ժամկետում չի ներկայացրել որակավորման, պայմանագրի ապահովումները, ինչպես նաև իր կողմից ստորագրված և կնքված պայմանագրերի օրինակներն ու որպես ընտրված մասնակից հրաժարվել է պայմանագիր կնքելուց:

Հիմք ընդունելով վերոգրյալը Ձեզ ենք տրամադրում «ՉՀ-ԱՄՀՈԱԿ-ԳՀԱՊՁԲ-2022/1» ծածկագրով գնանշման հարցման ընթացակարգին վերաբերող անհրաժեշտ փաստաթղթերը՝ «Շիրակֆուդ» ՍՊԸ-ի տվյալները գնումների գործընթացին մասնակցելու իրավունք չունեցող մասնակիցների ցուցակում ներառելու գործընթաց նախաձեռնելու նպատակով»:

Պատվիրատուն, պատշաճ ծանուցված լինելով ՍՅ-ՆԳ-2022/152 ընթացակարգի

շրջանակներում 20.05.2022թ. ժամը 14:35-ին հրավիրված նիստի վերաբերյալ, չի ապահովել իր ներկայացուցչի մասնակցությունը:

4. ՍՑ-ՆԳ-2022/152 ընթացակարգի քննության համար էական նշանակություն ունեցող փաստերը.

ՍՑ-ՆԳ-2022/152 ընթացակարգի քննության համար էական նշանակություն ունեն հետևյալ փաստերը.

1. «Չարենցավան համայնքի Բջնի գյուղի մսուր մանկապարտեզ» ՀՈԱԿ-ի կողմից հայտարարվել է «ՉՀ-ԲՄՀՈԱԿ-ԳՀԱՊԶԲ-2022/1» ծածկագրով գնանշման հարցման ընթացակարգ (հետայսու նաև՝ Ընթացակարգ), որին մասնակցելու նպատակով հայտ է ներկայացրել «Շիրակֆուդ» ՍՊԸ-ն:

2. Ընթացակարգի գնահատող հանձնաժողովի 25.02.2022թ. նիստի թիվ 5 արձանագրության համաձայն՝ Ընթացակարգի գնահատող հանձնաժողովը որոշում է կայացրել «Շիրակֆուդ» ՍՊԸ-ին թիվ 14-րդ, 26-րդ, 37-րդ, 38-րդ, 42-րդ, 43-րդ, 47-րդ, 53-րդ և 76-րդ չափաբաժինների մասով ընտրված մասնակից ճանաչելու և վերջինիս պայմանագիր կնքելու առաջարկ ներկայացնելու վերաբերյալ:

3. Ընթացակարգի գնահատող հանձնաժողովի քարտուղարի կողմից 23.03.2022թ. էլեկտրոնային եղանակով «Շիրակֆուդ» ՍՊԸ-ին ներկայացվել է պայմանագիր կնքելու առաջարկը և պայմանագրի նախագիծը:

4. «Չարենցավան համայնքի Բջնի գյուղի մսուր մանկապարտեզ» ՀՈԱԿ-ը 14.04.2022թ. թիվ 09 գրությամբ հայտնել է, որ «Շիրակֆուդ» ՍՊԸ-ն սահմանված ժամկետում չի ներկայացրել որակավորման, պայմանագրի ապահովումները, ինչպես նաև իր կողմից ստորագրված և կնքված պայմանագրերի օրինակներն ու որպես ընտրված մասնակից հրաժարվել է պայմանագիր կնքելուց և ղեկավարվելով ՀՀ կառավարության 04.05.2017թ. N 526-Ն որոշմամբ հաստատված «Գնումների գործընթացի կազմակերպման» կարգի 45-րդ կետի դրույթով, Ընկերության տվյալները՝ համապատասխան հիմքերով, ներկայացրել է լիազորված մարմնին:

5. ՀՀ գնումների հետ կապված բողոքներ քննող անձի հիմնավորումները և եզրահանգումը.

ՀՀ գնումների հետ կապված բողոքներ քննող անձ Գրիգոր Ներսիսյանս, ուսումնասիրելով ՀՀ ֆինանսների նախարարության 25.04.2022թ. թիվ 26/26-1/7239-2022 գրությունը, «Չարենցավան համայնքի Բջնի գյուղի մսուր մանկապարտեզ» ՀՈԱԿ-ի 14.04.2022թ. թիվ 09 գրությունը, հայտնում եմ հետևյալը.

«Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի (հետայսու նաև՝ Օրենք) 6-րդ հոդվածի 1-ին մասի 6-րդ կետի համաձայն՝ բացառությամբ նույն օրենքի 23-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին, 3-րդ, 4-րդ և 5-րդ կետերով նախատեսված ընթացակարգով գնում կատարելու դեպքերի, գնումների ընթացակարգերին մասնակցելու իրավունք չունեն այն անձինք, որոնք հայտը ներկայացնելու օրվա դրությամբ ներառված են գնումների գործընթացին մասնակցելու իրավունք չունեցող մասնակիցների ցուցակում: Մասնակիցն ընդգրկվում է նշված ցուցակում, եթե՝

ա. խախտել է պայմանագրով նախատեսված կամ գնման գործընթացի շրջանակում ստանձնած պարտավորությունը, որը հանգեցրել է պատվիրատուի կողմից պայմանագրի միակողմանի լուծմանը կամ գնման գործընթացին տվյալ մասնակցի հետագա մասնակցության դադարեցմանը,

բ. որպես ընտրված մասնակից հրաժարվել է պայմանագիր կնքելուց,

գ. հայտերը բացելուց հետո հրաժարվել է գնման գործընթացին հետագա մասնակցությունից:

Օրենքի 6-րդ հոդվածի 2-րդ մասը սահմանում է, որ գնումների գործընթացին մասնակցելու իրավունքից զրկված մասնակցի վերաբերյալ ունեցած տեղեկությունների հիման վրա լիազորված մարմինը ընթացակարգ է նախաձեռնում գնումների հետ կապված բողոքներ քննող մարմնում՝ առանց վճարի: Տվյալ մասնակցի կարծիքը լսելուց հետո գնումների հետ կապված բողոքներ քննող անձը սույն օրենքի 50-րդ հոդվածի 6-րդ մասով սահմանված ժամկետում որոշում է կայացնում մասնակցին սույն հոդվածով նախատեսված ցուցակում ընդգրկելու վերաբերյալ: Անձը նշված ցուցակում ընդգրկվում է երկու տարի ժամկետով:

ՀՀ կառավարության 04.05.2017թ. N 526-Ն որոշմամբ հաստատված «Գնումների գործընթացի կազմակերպման» կարգի (հետայսու նաև՝ Կարգ) 45-րդ կետով սահմանվում է, որ Օրենքի 6-րդ հոդվածի 1-ին մասի 6-րդ կետով նախատեսված հիմքերն ի հայտ գալու օրվան հաջորդող հինգ աշխատանքային օրվա ընթացքում պատվիրատուն տվյալ մասնակցի տվյալները՝ համապատասխան հիմքերով, գրավոր ուղարկում է լիազորված մարմին, որը դրանք ստանալուն հաջորդող 5

աշխատանքային օրվա ընթացքում նախաձեռնում է տվյալ մասնակցին գնումների գործընթացին մասնակցելու իրավունք չունեցող մասնակիցների ցուցակում ներառելու ընթացակարգ:

Օրենքի 35-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ պայմանագրի ապահովում ներկայացնելու պահանջի հիման վրա այն ստանալու օրվանից 10 աշխատանքային օրվա ընթացքում ընտրված մասնակիցը պարտավոր է ներկայացնել պայմանագրի ապահովում: Ընտրված մասնակցի հետ պայմանագիր կնքվում է, եթե վերջինս ներկայացնում է պայմանագրի ապահովում:

Օրենքի 36-րդ հոդվածի համաձայն՝

1. Պայմանագիր կնքվում է գնահատող հանձնաժողովի որոշման հիման վրա՝ պատվիրատուի կողմից:

2. Սույն օրենքի 10-րդ հոդվածով սահմանված անգործության ժամկետը լրանալուն հաջորդող չորս աշխատանքային օրվա ընթացքում պատվիրատուն ծանուցում է ընտրված մասնակցին՝ ներկայացնելով պայմանագիր կնքելու առաջարկը և պայմանագրի նախագիծը: Ընդ որում, պայմանագիրը կարող է կնքվել ոչ շուտ, քան սույն օրենքի 10-րդ հոդվածով սահմանված անգործության ժամկետը լրանալու օրվան հաջորդող երկրորդ աշխատանքային օրը:

3. ***Եթե ընտրված մասնակիցը պայմանագիր կնքելու մասին ծանուցումը և պայմանագրի նախագիծն ստանալուց հետո՝ 10 աշխատանքային օրվա ընթացքում, չի ստորագրում պայմանագիրը և պատվիրատուին ներկայացնում պայմանագրի ապահովումը, ապա նա զրկվում է պայմանագիրն ստորագրելու իրավունքից:*** Պայմանագրով կանխավճար նախատեսվելու դեպքում սույն կետով նախատեսված ժամկետը սահմանվում է 15 աշխատանքային օր:

Այսպես, «Չարենցավան համայնքի Բջնի գյուղի մսուր մանկապարտեզ» ՀՈԱԿ-ի կողմից հայտարարվել է «ՉՀ-ԲՄՀՈԱԿ-ԳՀԱՊՁԲ-2022/1» ծածկագրով գնանշման հարցման ընթացակարգ, որին մասնակցելու նպատակով հայտ է ներկայացրել «Շիրակֆուդ» ՍՊԸ-ն:

Ընթացակարգի գնահատող հանձնաժողովի 25.02.2022թ. նիստի թիվ 5 արձանագրության համաձայն՝ Ընթացակարգի գնահատող հանձնաժողովը որոշում է կայացրել «Շիրակֆուդ» ՍՊԸ-ին թիվ 14-րդ, 26-րդ, 37-րդ, 38-րդ, 42-րդ, 43-րդ, 47-րդ, 53-րդ և 76-րդ չափաբաժինների մասով ընտրված մասնակից ճանաչելու և վերջինիս պայմանագիր կնքելու առաջարկ ներկայացնելու վերաբերյալ:

Ընթացակարգի գնահատող հանձնաժողովի քարտուղարի կողմից 23.03.2022թ. էլեկտրոնային եղանակով «Շիրակֆուդ» ՍՊԸ-ին ներկայացվել է պայմանագիր կնքելու առաջարկը և պայմանագրի նախագիծը:

«Չարենցավան համայնքի Բջնի գյուղի մսուր մանկապարտեզ» ՀՈԱԿ-ը 14.04.2022թ. թիվ 09 գրությամբ հայտնել է, որ «Շիրակֆուդ» ՍՊԸ-ն սահմանված ժամկետում չի ներկայացրել որակավորման, պայմանագրի ապահովումները, ինչպես նաև իր կողմից ստորագրված և կնքված պայմանագրերի օրինակներն ու որպես ընտրված մասնակից հրաժարվել է պայմանագիր կնքելուց և ղեկավարվելով ՀՀ կառավարության 04.05.2017թ. N 526-Ն որոշմամբ հաստատված «Գնումների գործընթացի կազմակերպման» կարգի 45-րդ կետի դրույթով, Ընկերության տվյալները՝ համապատասխան հիմքերով, ներկայացրել է լիազորված մարմնին:

ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի 327-րդ հոդվածի համաձայն՝ **ժամանակահատվածով որոշվող ժամկետն սկսվում է այն օրացուցային** տարվա, ամսվա և **ամսաթվի** կամ **այն իրադարձության վրա հասնելու հաջորդ օրվանից**, որով որոշված է ժամկետի սկիզբը:

«Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին» ՀՀ օրենքի 31-րդ հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն՝ տարիներով, ամիսներով կամ օրերով հաշվարկվող **ժամկետների ընթացքն սկսվում է այն օրացուցային տարվա, ամսվա, ամսաթվի կամ վրա հասած իրադարձությանը հաջորդ օրվանից, որով որոշված է դրա ժամկետի սկիզբը:**

Վերը շարադրված փաստական հանգամանքների և կիրառման ենթակա իրավական նորմերի համակարգված վերլուծության արդյունքում պարզ է դառնում, որ Ընկերությանը 23.03.2022թ. էլեկտրոնային եղանակով պայմանագիր կնքելու առաջարկը և պայմանագրի նախագիծը ներկայացված լինելու պայմաններում, ստորագրված և կնքված պայմանագրերի օրինակները ներկայացնելու համար նախատեսված 10 աշխատանքային օր ժամկետը հոսել է 24.03.2022թ.-ից և լրացել 06.04.2022թ., այսինքն՝ «Շիրակֆուդ» ՍՊԸ-ին գնումների գործընթացին մասնակցելու իրավունք չունեցող մասնակիցների ցուցակում ներառելու՝ «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի 6-րդ հոդվածի 1-ին մասի 6-րդ կետով նախատեսված հիմքերն ի հայտ են եկել **06.04.2022թ.**, սակայն, Պատվիրատուն Ընկերության տվյալները՝ համապատասխան հիմքերով, գրավոր ուղարկել է լիազորված մարմին **14.04.2022թ.**, որպիսի պայմաններում Պատվիրատուի կողմից խախտվել է «Շիրակֆուդ» ՍՊԸ-ին

գնումների գործընթացին մասնակցելու իրավունք չունեցող մասնակիցների ցուցակում ներառելու հիմքերը (այդ թվում՝ մասնակցի տվյալները) լիազորված մարմին ներկայացնելու՝ Կարգի 45-րդ կետով սահմանված ժամկետը:

Այս տեսանկյունից հարկ եմ համարում արձանագրել հետևյալը.

«Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին» ՀՀ օրենքի 41-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ նորմատիվ իրավական ակտի նորմը մեկնաբանվում է՝ հաշվի առնելով նորմատիվ իրավական ակտն ընդունելիս այն ընդունող մարմնի նպատակը՝ ելնելով դրանում պարունակվող բառերի և արտահայտությունների տառացի նշանակությունից, ամբողջ հոդվածի, գլխի, բաժնի կարգավորման համատեքստից, այն նորմատիվ իրավական ակտի դրույթներից, ի կատարումը որի ընդունվել է այդ ակտը, տվյալ նորմատիվ իրավական ակտով սահմանված սկզբունքներից, իսկ այդպիսի սկզբունքներ սահմանված չլինելու դեպքում՝ տվյալ իրավահարաբերությունը կարգավորող իրավունքի ճյուղի սկզբունքներից:

«Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի 2-րդ հոդվածի 1-ին մասի 23-րդ կետի համաձայն՝ գնման գործընթացը գնում կատարելու նպատակով գնումների մասին Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ նախատեսված ընթացակարգերի, իրավունքների և պարտականությունների իրագործմանն ուղղված գործողությունների ամբողջություն է: Միաժամանակ գնումների գործընթացի կազմակերպման կարգը սահմանող ՀՀ կառավարության 05.04.2017թ. N 526-Ն որոշումը հստակ կարգավորում է գնման գործընթացի իրականացման կարգը՝ փուլ առ փուլ և ժամկետները:

Ընդ որում՝ համապատասխան ժամկետային սահմանափակումներ նախատեսելն ինքնանպատակ չէ և ուղղված է կամայականություններից խուսափելուն և գործողությունների ժամանակին իրականացնելուն, քանի որ յուրաքանչյուր դեպքում ուղղված է իրավունքների և պարտականությունների իրագործմանը:

Այսպիսով՝ Օրենքի 6-րդ հոդվածի 1-ին մասի 6-րդ կետով նախատեսված հիմքերն ի հայտ գալու օրվան հաջորդող հինգ աշխատանքային օրվա ընթացքում մասնակցի տվյալները՝ համապատասխան հիմքերով, լիազորված մարմնին ուղարկելը Պատվիրատուի պարտականությունն է, այն իմպերատիվ դրույթ է, որի պահպանմամբ է միայն հնարավոր փաստել իրավահարաբերության առաջացումը:

Հակառակ դեպքում՝ Կարգի 45-րդ կետով սահմանված դրույթները չեն ծառայի իրենց նպատակին, այլակերպ մեկնաբանման դեպքում կհանգեցնեն որևէ ողջամիտ

իրավական փաստարկով չհիմնավորվող մեկնաբանության՝ հաշվի չառնելով այն ընդունող մարմնի նպատակը, նորմում պարունակվող բառերի և արտահայտությունների տառացի նշանակությունը:

Այսպիսով՝ ժամկետային սահմանափակումները հետապնդում են իրավական որոշակիություն ապահովելու նպատակ, որպես պետությունում իրավական որոշակիության և կայունության երաշխավորման միջոց:

Միաժամանակ ՀՀ Սահմանադրության 6-րդ հոդվածի համաձայն՝ պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմիններն ու պաշտոնատար անձինք իրավասու են կատարելու միայն այնպիսի գործողություններ, որոնց համար լիազորված են Սահմանադրությամբ կամ օրենքներով:

ՀՀ սահմանադրական դատարանը 02.04.2014թ. կայացրած թիվ ՍԴՈ-1142 որոշմամբ իրավական որոշակիության սկզբունքի վերաբերյալ հայտնել է հետևյալ իրավական դիրքորոշումը. «Իրավական որոշակիության, իրավական անվտանգության և օրինական ակնկալիքների իրավունքի պաշտպանության սկզբունքները հանդիսանում են իրավական պետության ու իրավունքի գերակայության երաշխավորման անբաժանելի տարրերը: Սահմանադրական դատարանը 2006թ. ապրիլի 18-ի ՍԴՈ-630 որոշման մեջ, մասնավորապես, արձանագրել է, որ «... օրենքը պետք է համապատասխանի նաև Մարդու իրավունքների եվրոպական դատարանի մի շարք վճիռներում արտահայտված այն իրավական դիրքորոշմանը, համաձայն որի՝ որևէ իրավական նորմ չի կարող համարվել «օրենք», եթե այն չի համապատասխանում իրավական որոշակիության (res judicata) սկզբունքին, այսինքն՝ ձևակերպված չէ բավարար աստիճանի հստակությամբ, որը թույլ տա քաղաքացուն դրա հետ համատեղելու իր վարքագիծը»: Առավել ևս իրավունքի գերակայության սկզբունքի որդեգրման շրջանակներում օրենքում ամրագրված իրավակարգավորումները պետք է անձի համար կանխատեսելի դարձնեն իր իրավաչափ սպասելիքները: Բացի դրանից, իրավական որոշակիության սկզբունքը, լինելով իրավական պետության հիմնարար սկզբունքներից մեկը, ենթադրում է նաև, որ իրավահարաբերությունների բոլոր սուբյեկտների, այդ թվում՝ իշխանության կրողի գործողությունները պետք է լինեն կանխատեսելի ու իրավաչափ»:

Վերը հիշատակված իրավական նորմերի նման մեկնաբանությունը բխում է նաև իրավական ակտերի որոշակիության սկզբունքից, որն իրավական պետությունում

